

GOVERNANÇA I SUBSIDIARIETAT

DOCUMENT PER A LA FASE DE CONSULTA DE L'A21CAT

Document preliminar

INTEGRACIÓ DE LA CULTURA DE LA SOSTENIBILITAT EN LA PRESA DE DECISIONS

DOCUMENT PER A LA FASE DE CONSULTA DE L'A21CAT

APUNTS PER A UNA DIAGNOSI

Una de les prioritats actuals dels governs més avançats del món és el situar les qüestions socials i ambientals al mateix nivell que les econòmiques a l'hora de prendre decisions i definir les seves polítiques. Aquest model és el del desenvolupament sostenible.

D'acord amb l'Estratègia de la Unió Europea per a un desenvolupament sostenible, avui el desenvolupament només serà sostenible si s'assoleix l'equilibri entre els diferents factors que influeixen en la qualitat de vida i la preeservació dels recursos i de la qualitat del medi on vivim. Les generacions actuals tenen l'obligació, davant les generacions futures, de deixar suficients recursos socials, ambientals i econòmics per a que puguin disfrutar almenys del mateix grau de benestar que nosaltres.

Durant els darrers anys s'ha realitzat a Catalunya, com a d'altres països del context europeu, un esforç molt gran per impulsar polítiques socials i ambientals. No obstant, cal dedicar una especial atenció en reforçar la integració de les diferents polítiques sectorials i la incorporació dels criteris de sostenibilitat en la presa de les decisions sectorials. La cultura de la sostenibilitat ha de permetre donar una resposta adequada a la resolució dels problemes més urgents i immediats, així com a les polítiques de futur amb plantejaments socials i de qualitat de vida futurs més globals.

Tanmateix es constaten algunes mancances pel que fa als valors socials orientats a la sostenibilitat. En general, es valora poc el que és comú i públic, falta una consciència de corresponsabilitat individual en el model de desenvolupament, es consideren un entrebanc algunes de les mesures necessàries per un desenvolupament sostenible, etc.

POSSIBLES GRANS REPTES I QÜESTIONS A DEBAT

1. Donar un rang equivalent a les dimensions econòmica, social i ambiental. (Consell Europeu, Göteborg, Juny 2001)

Estem parlant de qüestions com:

- » el seguiment i l'avaluació de l'acció del govern en relació als principis de sostenibilitat;
- » l'Avaluació Ambiental Estratègica de les polítiques, plans i programes;
- » la informació que haurien de tenir els decisors;
- » l'ambientalització curricular i l'educació ambiental;
- » els paràmetres ambientals i socials que haurien de configurar, també, la comptabilitat nacional o de les empreses.

2. Fer prevaler els interessos globals davant visions sectorials, enfortint la transversalitat i la coordinació de les polítiques sectorials vers objectius essencials.

Estem parlant de qüestions com:

- » la planificació del treball de les administracions;
- » la necessitat de treballar, de forma més coordinada, incorporant una visió global;
- » els criteris ambientals i socials a les polítiques sectorials;
- » els indicadors de sostenibilitat a aplicar a les polítiques sectorials;
- » la coordinació intraadministrativa o horitzontal (la relació entre diferents unitats administratives).

3. Desenvolupar polítiques amb visió a llarg termini.

Estem parlant de qüestions com:

- » la importància de la planificació a llarg termini;
- » els grans objectius transversals;
- » la ponderació de les necessitats de les generacions futures en relació a les actuals;
- » la contribució de la recerca al desenvolupament sostenible.

Document preliminar

COORDINACIÓ AMB L'ADMINISTRACIÓ EUROPEA, ESTATAL, REGIONAL I LOCAL

DOCUMENT PER A LA FASE DE CONSULTA DE L'A21CAT

APUNTS PER A UNA DIAGNOSI

Les competències exclusives de les administracions són, a la pràctica, l'excepció. La distribució de competències entre els diversos nivells d'administració comporta que es fragmentin les actuacions sobre una mateixa realitat cada cop més complexa. Les polítiques de desenvolupament sostenible fan necessari avançar vers una visió global dels àmbits d'actuació i de les funcions de les diferents administracions.

La Unió Europea ha alterat els marcs competencials definits a l'interior dels Estats. En aquest nou context cal redefinir les relacions entre els diferents àmbits de decisió. El principi de subsidiarietat, entès com l'atribució de responsabilitats i competències preferentment a les autoritats més properes als ciutadans, tenint en compte l'amplitud o la naturalesa de la tasca o les necessitats d'eficàcia o economia, pot ser un bon criteri general però no pot ser aplicat de manera uniforme ni a priori sinó que depèn de l'àmbit sectorial que afrontem, la capacitat econòmica i de gestió, raons d'economia d'escales, etc. que obliguen a determinar en cada cas el nivell òptim de gestió.

A Catalunya hi ha diverses instàncies administratives amb traducció sobre el territori. Cada administració duu a terme la seva part de l'actuació, la qual cosa exigeix la coordinació de les diferents instàncies per tal d'evitar disfuncions i, en definitiva, ineficiència. Cal que la planificació es realitza al nivell prou elevat i amb suficient visió global com per poder afrontar convenientment els reptes de la sostenibilitat. això sense perjudici de la imprescindible i necessària participació dels nivells més locals o particulars en la definició de tota planificació.

El Govern de Catalunya ha tingut en la defensa de la identitat nacional un dels seus pilars fonamentals. Aquesta defensa i la vocació universalista, projectada també en la coordinació administrativa entre els diferents nivells regionals, estatals i europeus, ens permet creure en els principis de la subsidiarietat i respecte a la diversitat com eixos bàsics i que han de servir, també, per afrontar els reptes de la sostenibilitat.

POSSIBLES GRANS REPTES I QÜESTIONS A DEBAT

1. Definir els grans objectius comuns per a la sostenibilitat concretant les propostes i els mecanismes de coordinació.

Estem parlant de qüestions com:

- » la definició consensuada dels objectius prioritaris del país per a la sostenibilitat;
- » el compromís de cadascuna de les administracions en els objectius de sostenibilitat;
- » els mecanismes de coordinació entre les administracions;
- » la resolució de conflictes entre les administracions;
- » l'avaluació de la coordinació interadministrativa i els seus resultats.

2. Definir les escales més adequades de planificació i gestió davant els reptes de la sostenibilitat.

Estem parlant de qüestions com:

- » la concreció del principi de subsidiaritat a Catalunya;
- » el respecte a les competències de cada administració i l'assistència interadministrativa;
- » el paper dels ens locals supramunicipals i el lliure associacionisme entre municipis.

3. Incrementar la presència i la influència de Catalunya a Europa en matèria de sostenibilitat.

Estem parlant de qüestions com:

- » el posicionament de Catalunya en matèries de debat europeu;
- » els organismes de representació de les regions i els mecanismes d'influència en les decisions comunitàries;
- » la intervenció de les Comunitats Autònomes en la definició i l'execució de la política de projecció exterior de l'Estat;
- » la participació a fòrums i la ratificació d'acords internacionals.

Document preliminar

MECANISMES DE PARTICIPACIÓ PÚBLICA I CORRESPONSABILITAT

DOCUMENT PER A LA FASE DE CONSULTA DE L'A21CAT

APUNTS PER A UNA DIAGNOSI

El camí cap al desenvolupament sostenible no depèn només de les administracions sinó, també, de les actuacions i decisions diàries dels ciutadans, les empreses i els diversos agents econòmics i socials. La cultura de la sostenibilitat ha de ser interioritzada a tots els nivells. Aquesta cultura ha de fonamentar-se en el compromís cívic i la participació pública en la definició i l'execució de les polítiques públiques. Mitjançant aquesta participació pública en el disseny de les polítiques cal garantir la corresponsabilitat de tots els agents en el desenvolupament de les polítiques de sostenibilitat.

A Catalunya existeix una llarga tradició associativa (tercer sector), amb més de 38.000 organitzacions, la major part de tipus lúdic o cultural, sobre la qual és possible bastir nous models de participació. D'altra banda l'aparició de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), com a eines de comunicació i vincle entre les associacions, estan facilitant i incentivant la difusió d'informació, la creació de xarxes cíviques i la participació. A Catalunya l'ús de les noves tecnologies esta permeten obrir nous canals de participació i de comunicació entre els ciutadans i l'administració vers una administració més oberta.

POSSIBLES GRANS REPTES I QÜESTIONS A DEBAT

1. Motivar la participació i la corresponsabilitat del conjunt de la població.

Estem parlant de qüestions com:

- » l'educació per a la participació i el civisme;
- » la implicació dels mitjans de comunicació en la difusió d'informació clara i transparent;
- » el debat sobre matèries quotidianes i concretes, properes als ciutadans;
- » el paper dels ciutadans en els processos de participació;
- » el feed-back als processos de participació pública, la transparència sobre els resultats.

2. Enfortir els mecanismes i els canals d'informació pública i de participació amb una clarificació del seu abast i dels drets i deures de totes les parts.

Estem parlant de qüestions com:

- » la transparència de les administracions;
- » els formats més adients per a la difusió de la informació;
- » la informació pública de plans, programes i projectes;
- » els mecanismes de debat, consens i gestió de la presa de decisions;
- » les fórmules de gestió dels béns públics.

3. Impulsar el creixement i desenvolupament de l'associacionisme i el voluntariat en el marc del tercer sector.

Estem parlant de qüestions com:

- » la participació de les entitats sense afany de lucre;
- » la corresponsabilitat i el protagonisme de les associacions (tercer sector);
- » el grau de representació social de les entitats.

Document preliminar

SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ

DOCUMENT PER A LA FASE DE CONSULTA DE L'A21CAT

APUNTS PER A UNA DIAGNOSI

Actualment ens trobem en una fase de consolidació de la societat de la informació – implantació d'infraestructures i tecnologies- i a l'inici d'una societat del coneixement. Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) ofereixen moltes prestacions com a eines de treball, però hi ha col·lectius que en poden quedar apartats. Si bé el grau d'implantació de les noves tecnologies és diferent en cada col·lectiu social, aquestes poden ser també una eina afavoridora de la igualtat d'oportunitats. En general la implantació de les TIC a Catalunya (pc, internet, telefonia mòbil, tv digital, etc.) s'acosta, i en certs aspectes supera, la mitjana europea.

Les TIC s'erigeixen com a eines bàsiques per a la recerca i la gestió del coneixement, imprescindibles per a la presa de decisions fonamentada i per a la gestió adequada i en consonància amb el desenvolupament sostenible. Les TIC, cada vegada més, juguen un paper important en el món laboral, l'accés al sector serveis, la gestió del coneixement i el lleure i per contra el seu pes és encara reduït en l'àmbit comercial i de negoci.

En general, el desenvolupament i la aplicació de les TIC en les empreses i en les administracions encara no està prou arrelada. L'administració catalana, com d'altres administracions, ha impulsat l'avenç cap a la societat de la informació i disposa de plans estratègics per al desenvolupament de les noves tecnologies d'informació. La xarxa telemàtica catalana, tot i tenir una capacitat inferior a la dels països més desenvolupats en aquest àmbit com els Estats Units, té tres punts forts destacables: la implantació territorial -tots els nuclis de població de més de 2.500 hab. disposen de connexions ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line) de banda ampla-, la diversificació i la gran capacitat dels eixos troncats.

POSSIBLES GRANS REPTES I QÜESTIONS A DEBAT

1. Generalitzar la societat de la informació sense exclusions per raons socials o territorials.

Estem parlant de qüestions com:

- » la distribució i l'abast de la xarxa telemàtica bàsica;
- » les possibilitats d'ús d'Internet;
- » l'adequació de les TIC als usuaris i col·lectius;
- » l'aplicació de les TIC a col·lectius amb discapacitats o de persones que necessiten atenció continuada;
- » les xarxes ciutadanes i de serveis;
- » el preu de l'ús d'Internet;
- » l'extensió del teletreball.

2. Garantir informació rellevant i de qualitat per augmentar la participació i la corresponsabilitat per a una societat del coneixement orientada cap al desenvolupament sostenible.

Estem parlant de qüestions com:

- » l'administració a l'Internet;
- » la incorporació a la xarxa d'informació rellevant per al desenvolupament sostenible;
- » la qualitat dels continguts presents a la xarxa;
- » l'ús de les noves tecnologies com a eines de suport a la sostenibilitat (informació geogràfica, sistemes de monitoratge de cultius, conques hidràuliques, sistemes de teledetecció, etc.);
- » la incorporació de mecanismes de participació;
- » la corresponsabilitat dels sectors i les entitats en la transparència de la informació;
- » els models i entorns d'ensenyament i d'aprenentatge per a la societat del coneixement.

Document preliminar